

Deklaraciją parengė Europos valstybių Kongreso Ambasadorių Komitetas ir pasirašė Liublianos miesto salėje 2008 m. lapkričio 7 d.

Europos MAISTO, TECHNOLOGIJOS ir MITYBOS deklaracija

Preambulė

Mes, pirmojo Europos maisto kongreso dalyviai (Liubliana 2008) pritariame FAO/WHO Mitybos Deklaracijai (Roma 1992) ir WHO Maisto saugos deklaracijai (Pekinas 2007). Šia deklaracija mes siekiame atkreipti dėmesį į Europai svarbius maisto technologijos ir mitybos uždavinius

KAM SKIRIAMA

Europos MAISTO, TECHNOLOGIJOS ir MITYBOS deklaracija skiriama Europos vartotojams, politikams, mokslininkams, Europos maisto pramonei ir kitiems su maistu susijusiems visuomenės nariams.

MAISTAS IR MITYBA

Maistas yra būtinas žmogaus augimui, vystymuisi ir kūno funkcijoms. Gerai mitybai yra reikalingas tinkamai subalansuotas maistas, kuris kiekvieną dieną turi adekvačiai aprūpinti kūną visomis mitybos komponentų grupėmis ir optimaliu energijos kiekiu. Maistas turi būti saugus ir maistingas; aprūpinimas maistu turi būti pastovus, nuoseklus ir užtikrinantis vartotojų orumą bei kultūrinį identiškumą.

EUROPOS MAISTO MOKSLAS, TECHNOLOGIJA IR MITYBA

Europos maisto mokslo, technologijos ir mitybos specialistai nuosekliai prisideda sprendžiant svarbius maisto gamybos, konservavimo, perdirbimo, maisto saugojimo ir paskirstymo, o taip pat mitybos ir žmonių gerbūvio didinimo uždavinius, taikydami fundamentaliųjų mokslų žinias taikomųjų tyrimų srityse. Jie apsijungė į atskirose valstybėse įkurtas mokslo ir profesines asociacijas, o taip pat regioninius klasterius, kuriems būdingi panašūs mitybos įpročiai. Jos gali būti bendrojo pobūdžio, o taip pat pagrįstos tam tikra mokslo šaka ar profesine sritimi - biologija, chemija, biochemija, biotechnologija, mikrobiologija, inžinerija, mitybos mokslais, medicinos mokslais ir kitais susijusiais mokslais.

Šios Deklaracijos tikslas optimaliai sutelkti visas šias sritis siekiant naudoti visiems Europos gyventojams, o taip pat mokslininkams, politikams, įstatymų leidėjams ir pramonei. Toks susitelkimas sudarys sąlygas Europai sėkmingai konkuruoti tarptautinėje rinkoje, pagerinti aprūpinimą sveiku maistu ir tapti pasaulio lydere mokslinio tikslumo ir integralumo standartų srityje.

EUROPOS MAISTO MOKSLO, TECHNOLOGIJOS IR MITYBOS SANGLAUDA

Šios deklaracijos tikslas paskatinti debatus tarp Europos maisto mokslininkų, maisto technologų ir mitybos specialistų siekiant sukurti mechanizmą, kuris kaip tikimasi, padėtų ateityje efektyviau integruotis. Antrasis uždavinys yra padėti harmonizuoti Europos maisto pramonės ir maisto kokybės bei maisto saugos standartus. Visos šios iniciatyvos gali paskatinti plėtoti maisto mokslo, technologijos ir mitybos įtaką, kuri galėtų prisidėti technologinių, mokslinių, politinių, aplinkosaugos, socialinių ir kultūrinių idėjų vystymuisi Europoje. Žinoma, tai turi būti daroma

nepažeidžiant regioninių maisto ir mitybos ypatumų Europoje, nes jie užtikrina įvairovę, kuri padeda kurti atradimus ir inovacijas.

PAGRINDINIAI KLAUSIMAI

Ši deklaracija turi ypač skatinti debatus šiais klausimais

- Maistas yra labai svarbus strategijos ir politikos atžvilgiu;
- Maisto užteršimas mikrobiologinėmis, cheminėmis ir fizinėmis medžiagomis ar maisto alergenais išlieka svarbiausiu visuomenės sveikatos aspektu;
- Vietinė maisto gamyba turi įtakos regioninei kultūrai, saugo biologinę įvairovę ir prisideda prie regionų socialinio bei ekonominio stabilumo;
- Transportavimas dideliais atstumais gali turėti neigiamą įtaką maisto kokybei ir aplinkai;
- Maistas vaidina svarbiausią vaidmenį sukuriant ir palaikant gerus mitybos įpročius, kurie yra sveikos gyvensenos dalis viso žmogaus gyvenimo metu;
- Didėjantis nutukimo ir su mityba susijusių chroniškų neužkrečiamų ligų paplitimas yra tarp svarbiausių visuomenės sveikatos problemų, dėl kurių susidaro socialinio saugumo išlaidos;
- Išsilavinimas ir šiuolaikiškų žinių perdavimas šioje srityje nėra pakankami, kad užtikrintų tinkamą vartotojų pasirinkimą;
- Visų maisto grandinės dalyvių mokymas ir švietimas yra labai svarbūs veiksniai.

SVARBIAUSI PRINCIPAI, KURIŲ TURI BŪTI LAIKOMASI IR KURIE TURI BŪTI SKATINAMI

Aprūpinimas adekvačiais mitybos poreikiams ir saugiais maisto produktais yra esminė kiekvieno vartotojo žmogaus teisė:

- Kiekvienas turi teisę gauti patikimą informaciją apie maisto produktus, mitybą ir jų įtaką sveikatai;
- Maisto gamyba, perdirbimas, transportavimas ir paskirstymas turi būti vykdomi laikantis darniosios plėtros principų, atsižvelgiant į aplinkos, socialines ir etines pasekmes, o taip pat teisės aktų reikalavimus, tokių kaip susekamumas;
- Turi būti skatinami technologiniai pasiekimai kuriant maistą, kuris yra tinkamas tam tikroms tikslinėms grupėms su specifiniais mitybos reikalavimais;
- Turi būti laikomasi sąžiningo ir tinkamo maisto ženklinimo principų, bendradarbiaujant maisto pramonei su oficialiomis įstatymus rengiančiomis įstaigomis;
- Suprantamas ir mokslinėmis žiniomis pagrįstas informacijos perdavimas yra pripažįstamas kaip labai svarbus reikalavimas;
- Turi būti skatinama adekvati mityba ir sveika gyvensena - svarbiausi ligų prevencijos ir sumažinimo veiksniai;
- Kiekvienas turi teisę gauti savalaikį išsilavinimą apie maistą ir mitybą, kad galėtų priimti asmeninę atsakomybę už savo sveikatą ir tinkamą maisto pasirinkimą;
- Maisto pramonės vadovai turi pripažinti mitybos ir maisto saugos kompetencijos būtinybę ir užtikrinti, kad priemonės reikalingos maisto saugai užtikrinti būtų adekvačios.

SVARBIAUSIOS VEIKLOS

Ši deklaracija skatina šias svarbiausias veiklas:

- Maisto gamintojai, perdirbėjai ir pardavėjai kartu su teisės aktų reikalavimais turi atsižvelgti į etikos priemones visose maisto grandinės pakopose;
- Ekspertai turi dirbti pagal profesinius ir etikos reikalavimus;

- Vyriausybės ir kiti atsakingi valdžios organai ir institucijos turi derinti teisės aktus su nacionaline politika taip, kad būtų lengviau ir efektyviau prisitaikoma prie ateityje vyksiančių globalinių pokyčių;
- Vyriausybės ir kiti atsakingi valdžios organai bei institucijos turi sukurti nacionalines maisto politikos priemones, kurios atsižvelgtų į socialinius ir kultūrinius skirtumus, kompetencijas ir specifinius poreikius;
- Visi maisto mokslo, mitybos ir technologijos specialistai turi aktyviai dalyvauti sukuriant mokymo ir švietimo sistemas skirtas geresniam vartotojų informavimui, taikant efektyvius žinių perdavimo būdus;
- Kiekvienas turi būti pasirengęs prisiimti atsakomybę už savo sveikatą ir maisto pasirinkimą;
- Pasirašiusieji įsipareigoja pagal savo galimybes užtikrinti, kad šioje Deklaracijoje įrašyti uždaviniai būtų įgyvendinami.

Pasirašė

Profesorius Peter Raspor, pirmojo Europos maisto kongreso pirmininkas, kongreso Ambasadorių komiteto iš 41 Europos valstybės vardu

Ilijana Boci atstovaujama Haxhi Allmuca, Albanija; Ashot Saghiyan, Armėnija, Wolfgang Kniefel atstovaujamas Gerhard Schleining, Austrija; Koen Dewettinck atstovaujamas Bart Heyman, Belgija; Faruk Čaklović, Bosnija ir Hercegovina; Iordanka Alexieva atstovaujama Laska Rangelova, Bulgarija; Mate Bilić pakeitusi Martina Piasek, Kroatija; Athina Panayiotou, Kipras; Jana Hajšlová, Čekijos Respublika, Henning Otte Hansen, Danija; Toomas Paalme, Estija; Anu Kaukovirta-Norja atstovaujama Helena Pastell, Suomija; Paul Colonna atstovaujamas Michel Franck, Prancūzija; George Kalantzopoulos pakeitęs Ioannis Samelis, Graikija; Giorgi Kvesitadze pakeitusi Tinatin Sadunishvili, Gruzija; Sabine Kulling, Vokietija; András Salgó, Vengrija; Inga Thorsdóttir, Islandija; Francis Butler atstovaujamas Brian McKenna, Airija; Rosangela Marchelli, Italija; Daina Karklina pakeitusi Aija Mengaile, Latvija; Rimantas Venskutonis, Lietuva; Torsten Bohn, Liuksemburgas; Vladimir Kakurinov, Makedonija; Anna McElhatton, Malta; Slavko Mirecki, Juodkalnija; Bernd van der Meulen, Nyderlandai, Wenche Frølich, Norvegija; Włodzimierz Grajek, Lenkija; Xavier Malcata atstovaujamas Ana Oliveira Madsen, Portugalija; Mona Popa, Rumunija; Iosif Rogov, Rusija; Miomir Nikšić, Serbija; Peter Šimko atstovaujamas Norbert Bomba, Slovakija; Božidar Žlender, Slovėnija; Manuel Vázquez, pakeitęs Ascension Marcos, Ispanija; Anne-Marie Hermansson atstovaujamas Lilia Ahrne, Švedija; Klaus Zimmermann pakeitusi Yasmine Motarjemi, Šveicarija; Fatih Yildiz, Turkija; Sergey Fedosov, Ukraina; David White pakeitęs Keith Wladron, JK